

СААДОДИ МАРДУМ

Нашрияи Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон

№ 158 (4578)

ҶУМЪА, 23 ДЕКАБРИ СОЛИ 2022

Аз 1 январи соли 1991 ҷоп мешавад

ПАЁМИ

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон
«Дар бораи самтҳои асосии сиёсати дохилӣ ва хориҷии ҷумҳурӣ»

шаҳри Душанбе, 23-юми декабри соли 2022

Муҳтарам аъзои Маҷлиси миллӣ ва вакилони Маҷлиси намояндагон!
Ҳамватанони азиш!

Соли 2022 барои Тоҷикистони мо, дар маҷмӯъ, соли бобарор буд.

Ба шарофати заҳмати содиқонаи мардуми кишвар раванди созандагиву ободкорӣ бомаром идора ёфта, нақшаву барномаҳои пешбинигардида ҷиҳати таъмин намудани рушди устувори иқтисоди миллӣ ва баланд бардоштани сатҳу сифати зиндагии сокинони мамлакат ҳадафмандона амалӣ карда шуданд.

Чунон ки ба ҳама маълум аст, солҳои охир вазъи сиёсӣ-иқтисодӣ ҷаҳон хеле мураккаб гардида, ҳоло инсоният дар давраи ниҳоят ҳассос ва душвортарини таърихи қариб сад соли охири худ қарор дорад. Аз ҷумла, дар

панҷ соли охир таъсири манфии бархӯрдҳои геосиёсӣ, низоъҳои тиҷоратӣ, паҳншавии бемориҳои сироятӣ, инчунин, пайомадҳои тағйирёбии иқлим ба иқтисоди кишварҳои ҷаҳон шиддат ёфта, яроқноқшавии бошитоҷ ва оғози марҳилаи «чанги сард» боиси халалдор шудани низоми муносибатҳои иқтисодиву тиҷоратии байни давлатҳо ва ба вуқӯъ омадани бухрони ҷаҳонии иқтисодӣ гардид.

Бахусус, соли 2022 таҳримҳои иқтисодиву тиҷоратӣ вусъат гирифта, занҷираҳои мавҷуддаи таъминоти молу маҳсулот қанда шуданд, истеҳсоли маҳсулот коҳиш ёфт ва нархҳо, махсусан нархи маҳсулоти ғизоӣ, ба таври бесобиқа боло рафтанд.

Сарфи назар аз таҳаввулоти дар иқтисоди ҷаҳон идомадоршуда ва таъсири манфии омилҳои берунӣ ба иқтисоди миллии мо, дар

натиҷаи татбиқи самараноки ислоҳоти иқтисодӣ, амалӣ намудани стратегияву барномаҳо ва тадбирҳои зиддибуҳронӣ дар панҷ соли охир рушди иқтисодиёти Тоҷикистон ҳамасола ба ҳисоби миёна дар сатҳи 7,3 фоиз таъмин гардида, Маҷмӯи маҳсулоти дохилӣ аз 71 миллиард ба 115 миллиард сомонӣ расид ва ба ҳар сари аҳоли 1,5 баробар афзоиш ёфт. Аз ҷумла, соли 2022 қорҳои ҷиҳати устувор нигоҳ доштани нишондиҳандаҳои макроиқтисодӣ, коҳиш додани таъсири хавфҳои эҳтимолий ба иқтисоди миллӣ, фаъолияти босуботи низоми бонкӣ, афзоиши истеҳсоли маҳсулоти саноативу кишоварзӣ, беҳтар гардонидани фазои сармоягузорӣ ва дастгирии соҳибкорӣ тақвият пайдо карда, рушди иқтисоди миллӣ дар сатҳи 8 фоиз таъмин карда шуд.

Дар панҷ соли охир сатҳи некуаҳволии

мардум тадриҷан баланд шуда, даромади пулии аҳоли аз 41,1 миллиард сомонӣ соли 2018 ба 87 миллиард сомонӣ дар соли 2022 расонида шуд, яъне 2,1 баробар зиёд гардид.

Музди миёнаи меҳнат дар кишвар якумин баробар ва андозаи нафақаи низои 1,3 баробар афзоиш ёфт. Дар натиҷа, сатҳи камбизоатӣ аз 27,4 фоизи соли 2018 то 22,5 фоиз дар соли 2022 коҳиш дода шуд.

Дар ин давра беш аз 900 ҳазор, аз ҷумла дар соли 2022-юм 190 ҳазор ҷои кории нав таъсис дода шуд, ки ба беҳтар гардидани вазъи шугли аҳоли дар кишвар мусоидат намуд. Ҳаҷми умумии хароҷоти буҷети давлатӣ ба соҳаҳои иҷтимоӣ аз 9,1 миллиард сомонӣ соли 2018 то 14,7 миллиард сомонӣ дар соли 2022 ё 62 фоиз зиёд гардид.

(Давомаш дар саҳ. 2 - 3)

Чаласаи якҷояи ҳаштуми Маҷлиси миллӣ ва Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон даъвати шашум

Бисту сеюми декабри соли 2022 таҳти раёсати Раиси Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Рустами Эмомалӣ Чаласаи якҷояи ҳаштуми Маҷлиси миллӣ ва Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон даъвати шашум баргузор гардид.

намоияндагон ҳузур доранд.

Дар кори Чаласаи якҷояи ҳаштуми Маҷлиси миллӣ ва Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон даъвати шашум муовини

Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, раиси Комиссияи марказии интиҳобот ва раёйпурсӣ, раиси Палатаи ҳисоб, директори Агентии назорати давлатии

рии Тоҷикистон» Чаласаи якҷояи ҳаштуми Маҷлиси миллӣ ва Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон даъвати шашумро кушода эълон менамоям.

намоияндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон даъвати шашумро баррасӣ ва тасдиқ намоем.

Лоиҳаи қарори якҷоя оид ба масъалаи зикршуда дар дасти шумо ҳаст. Агар нисбат ба он пешниҳоду тақлифҳо бошанд, марҳамат иброз намоед. Агар не, онро ба овоз менамоям ва хоҳишмандам, мавқеатонро муайян намоед. Марҳамат.

Қарор қабул шуд.

РАИСИКУНАНДА:

- **Муҳтарам аъзои Маҷлиси миллӣ ва вакилони Маҷлиси намояндагон!**

Мутобиқи моддаи 9 Дастури чаласаҳои якҷояи Маҷлиси миллӣ ва Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон лозим аст, ки Котиботи Чаласаи якҷояи ҳаштуми Маҷлиси миллӣ ва Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон даъвати шашумро муайян намоем.

Лоиҳаи қарори якҷоя оид ба ин масъала дар дасти шумо ҳаст. Нисбати шумора, ҳайати котибот ва лоиҳаи қарори мазкур тақлифҳо бошанд, баён намоед.

Лоиҳаи Қарори якҷояи Маҷлиси миллӣ ва Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Котиботи Чаласаи якҷояи ҳаштуми Маҷлиси миллӣ ва Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон даъвати шашум»-ро ба овоз менамоям. Марҳамат, мавқеатонро муайян намоед.

Пешниҳод аст, ки он иборат аз се нафар, дар ҳайати зерин интиҳоб карда шавад:

(Давомаш дар саҳ. 4)

РАИСИКУНАНДА:

- **Муҳтарам аъзои Маҷлиси миллӣ ва вакилони Маҷлиси намояндагон!**

Бо мақсади дақиқ намудани шумораи иштирокчиён аз шумо эҳтиромона хоҳиш менамоям, ки тартиқи системаи электронии ҳисоби овозҳо аз қайд гузаред. Марҳамат.

Ҳоло дар толор 30 аъзои Маҷлиси миллӣ ва 60 вакили Маҷлиси

Сарвазирӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон, Ёрдамчиҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои ҳуқуқӣ - Намояндаи ваколатдори Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Маҷлиси миллӣ ва Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, раиси Суди Олий, раиси Суди Олии иқтисодӣ, Прокурори генералии Ҷумҳурии Тоҷикистон,

молиявӣ ва мубориза бо коррупсия, раиси Бонки миллии Тоҷикистон, инчунин намоияндагони воситаҳои ахбори омма, ки ба чаласа даъват шудаанд, иштирок доранд.

Муҳтарам аъзои Маҷлиси миллӣ ва вакилони Маҷлиси намояндагон!

Мутобиқи моддаи 9 Қонуни конститутсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Маҷлиси Олии Ҷумҳу-

(Суруди Миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон садо медиҳад).

Муҳтарам аъзои Маҷлиси миллӣ ва вакилони Маҷлиси намояндагон!

Мутобиқи моддаи 4 Дастури чаласаҳои якҷояи Маҷлиси миллӣ ва Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон лозим аст, ки тартиби кори Чаласаи якҷояи ҳаштуми Маҷлиси миллӣ ва Маҷлиси

НОМАҲОИ ШОДБОШӢ

Бисту сеюми декабри соли 2022 Дабири кулли Созмони Миллали Муттаҳид муҳтарам Антониу Гутерриш ба Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон номаи шодбодӣ ирсол намуд, ки дар он, аз ҷумла, гуфта мешавад:

«Чаноби Олӣ!

Меҳоҳам Шуморо ба муносибати бомуваффақият қабул шудани Қатъномаи А/77/443, таҳти унвони «2025 - Соли байналмилалӣи ҳифзи пирияхҳо», ки бо ташаббуси ҳайати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва ҳаммуаллифии 153 кишвари ҷаҳон пешбарӣ шудааст, табрик намоям.

Ин тасдиқи муҳими эътимоди кишварҳои узви Созмони Миллали Муттаҳид ба кишвари Шумо ҳамчун пешбарандаи мавзӯи ҳифзи пирияхҳо дар саросари ҷаҳон ва ҳолии нишон додани равишҳои миёни оби тоза, кӯҳҳо ва тағйирёбии иқлим, дар роҳи татбиқи ҳадафҳои баҳамнапайастваи «Рӯзномаи рушди устувор - 2030» мебошад.

Ман итминон дорам, ки кишварҳои узви СММ ваколатҳои навро ҷиҳати пешбурди минбаъдаи тадбирҳои муштаракӣ мо дар масоили об, кӯҳҳо ва тағйирёбии иқлим, аз ҷумла тавассути «Соли байналмилалӣи ҳифзи пирияхҳо» (соли 2025) ва «Рӯзи байналмилалӣи пирияхҳо» (21 март), ба таври шоиста истифода хоҳанд кард. Бори дигар меҳоҳам миннатдори худро барои сазоё кушиши Шумо дар ин ҷодаи муҳим баён намоям.

Лутфан, Ҷаноби Олӣ, изҳори эҳтироми олии маро бипазиред».

Бисту дуюми декабри соли 2022 Мудирӣ кулли ЮНЕСКО хонум Одрӣ Азуле ба Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон номаи шодбодӣ ирсол намуд, ки дар он, аз ҷумла, гуфта мешавад:

«Чаноби Олӣ!

Бо қамолӣ мамнуният Шумо ва Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистонро ба муносибати қабул гардидани қатънома дар Маҷмаи умумии СММ рӯзи 14-уми декабри соли 2022 оид ба эълон намудани соли 2025 ҳамчун «Соли байналмилалӣи ҳифзи пирияхҳо» ва аз соли 2025 тасдиқи гардидани 21 март ҳамчун «Рӯзи ҷаҳонии пирияхҳо» табрик меғуям.

ЮНЕСКО аз нақши фаъоли Тоҷикистон дар пешбарии ин қатънома истиқбол менамояд. Мо итминони комил дорем, ки қатъномаи мазкур ҷиҳати баррасии аҳамияти пирияхҳо ҳамчун ҷузъи даврии гидрологӣ ва таъкиди бештари мушкилиҳои ногузир дар соҳаи муҳити зист, тандурустии инсонҳо ва амнияти захираҳои об, ки аз обшавии босуръат ва коҳиши пирияхҳо зуҳур мекунад, мусоидат хоҳад кард. Ин заруратест, ки нахуст зимни Даҳсолаи байналмилалӣи гидрологӣ ЮНЕСКО, (солҳои 1965-1974) муайян шуда буд.

Илова ба ин, ташаббуси Шумо барои созмони мо имконияти роҳандозии ҳамкориҳои муассирро бо Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷиҳати омода кардани заминаи паҳнхушии қатънома ва ҷалби таваҷҷуҳи бештар ба мавзӯҳои мазкур тариқи якҷанд чорабинӣ, аз ҷумла зимни ду конфронси гузаштаи тарафҳои Конвенсияи қолабии СММ оид ба тағйирёбии иқлим (COP) дар шаҳри Глазго ва Шарм-уш-Шайх, ҳамчунин дар рафти «ҳафтаи сатҳи баланд»-и иҷлосияи 77-уми Маҷмаи умумии СММ дар моҳи сентябри соли 2022 фароҳам овард.

ЮНЕСКО минбаъд бо қамолӣ майл яқо бо дигар ниҳодҳои марбут ба СММ дар таҷлили «Соли ҳифзи пирияхҳо», ки бо ибтиқори Тоҷикистон эълон гардидааст, иштирок хоҳад кард. Тавассути барномаи байниҳукумати гидрологӣ худ мо аллакай бо якҷанд лоиҳа оид ба арзёбии таъсири барф ва пирияхҳо дар Осиёи Марказӣ иқдом кардем. Ин талошҳои мебошанд, ки ҳамкориҳои минтақавиро тақвият мебахшанд, табодули доиш ва муқоламаро густариш медиҳанд ва ҳамкориҳои байни олимону муассисаҳои маҳаллӣ тақвият медиҳанд. Мо умед дорем, ки бо Шумо барои боз ҳам таҳқиқ бахшидани ин ташаббусҳои муҳим ҳамкорӣ намоем.

Бо изҳори умед аз сафар ба кишвари Шумо меҳоҳам барои ҳамкориҳои мутадовим ва пурсамарамон миннатдори самимӣ баён намоям.

Лутфан ғояти эҳтироми маро, Ҷаноби Олӣ, қабул фармояд».

www.president.tj

(Идома аз сах. 1)

Дар панҷ соли охир танҳо барои рушди соҳаҳои маориф ва тандурустӣ 36 миллиард сомонӣ равона гардида, ҳиссаи маблағгузориӣ соҳаҳои иҷтимоӣ дар ҳаҷми умумии хароҷоти буҷети давлатӣ 44 фоизро ташкил кард.

Дар давраи зикршуда аз ҳисоби ҳамаи сарчашмаҳои маблағгузорӣ 842 бинои муассисаи таълимӣ барои 382 ҳазор хонанда, аз ҷумла дар соли 2022-юм 190 бинои таълимӣ барои 87 ҳазор хонанда сохта, ба истифода дода шудааст.

Ҳамзамон бо ин, ба маълумоти вакилони муҳтарам ва ҷамъатанони азиз расонида мешавад, ки дар 31 соли истиқлолияти давлатӣ 3430 муассисаи нави таълимӣ барои қариб якчуми миллион хонанда сохта, ба истифода дода шуд.

Ҳол он ки дар 70 соли замони гузашта ҳамагӣ 3229 муассисаи таълимӣ бунёд гардида буд. Бо вуҷуди ин, корҳои то имрӯз дар ин самт амалигардида ҳоло ҳам басанда нестанд.

Имрӯз дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии кишвар 2 миллиону 300 ҳазор нафар хонандагон ба таҳсил фаро гирифта шудаанд. Соли 1991 ин нишондиҳанда ҳамагӣ 1 миллиону 325 ҳазор нафарро ташкил меод.

Инчунин, агар то соли 1991, яъне дар 70 соли замони гузашта, дар мамлакат ҳамагӣ 2862 муассисаву иншооти тандурустӣ бо 52 ҳазору 800 нафар корманд фаъолият дошта бошад, пас дар даврони соҳибистиклолӣ, хусусан дар 25 соли охир, 2827 муассисаву иншооти тандурустӣ сохта ба истифода дода шудааст.

Ҳоло шумораи муассисаҳои тандурустии мамлакат нисбат ба соли 1991 қариб ду баробар зиёд гардида, ба 5116 ва кормандони онҳо ба 79 ҳазор расидааст.

Ҳамчунин, дар панҷ соли охир аз ҳисоби ҳамаи манбаъҳои маблағгузориӣ буҷети давлатӣ барои дастгирии табақаҳои осебпазирӣ аҳолӣ тавассути пардохти нафақа, кумақпулӣ ва ҷубронпулиҳо, ниғодхориӣ муассисаҳои ҳифзи иҷтимоӣ ва ухдадорихоӣ дигар зиёда аз 19 миллиард сомонӣ, аз ҷумла танҳо дар соли 2022-юм 4,3 миллиард сомонӣ, равона карда шуд.

Дар баробари ин, то охири соли 2022 ба 475 ҳазор шаҳрванди эҳтиёҷманди кишвар, аз ҷумла кӯдакони ҷтим ва бесарбон, маъбонҳо, оилаҳои камбизоат ва гирандагони нафақаи иҷтимоӣ, кумаки молиявии яқвақта дар ҳаҷми 600 сомонӣ иловатан пардохт карда мешавад ва ба ин мақсад 285 миллион сомонӣ равона мегардад.

Тавре ки борҳо зикр намудам, ҳадафи олии Давлат ва Ҳукумати мамлакат мунтазам баланд бардоштани сатҳу сифати зиндагии мардуми азизамон мебошад. Дар робита ба ин, Ҳукумати мамлакатро зарур аст, ки пешрафти устувори минбаъдаи иҷтимоиву иқтисодии кишварро ниғоҳ дошта, соли 2023 суръати рушди иқтисодиро дар сатҳи на кам аз 8 фоиз таъмин намояд.

Дар ин замина, соли 2023 даромади умумии пулии аҳоли 15 фоиз афзоиш ёфта, ба 100 миллиард сомонӣ баробар мегардад. Бо ин мақсад, тақроран таъкид менамоем, ки бояд тавабҷуҳои асосӣ ба рушди босуботи соҳаҳои иқтисодӣ миллӣ, пешгирӣ кардани таъсири хавфҳои эҳтимолӣ ба он, истифодаи самаранокии иқтидорҳои мавҷуда, ташкили корхонаҳои истеҳсолӣ, таъсиси ҷойҳои кори нал, баланд бардоштани рақобатнокӣи маҳсуло-ти ватанӣ, таъқимати содирот, ташаққули «иқтисоди сабз», суръат башиклдан ба раванди рақамикунони бахшҳои иқтисодиёт, инкишофи нури инсонӣ ва бехтар намудани сифати хизматрасониҳои иҷтимоӣ равона карда шавад.

Вазорати рушди иқтисод ва савдо яқҳо бо дигар вазорату идораҳо ва мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ бо мақсади татбиқи ҳадафу афзалиятҳои рушд бояд раванди банақшагирии стратегиро дар ҳамаи сатҳҳои идоракунӣи давлатӣ пурра ҷорӣ карда, барои иҷрои нишондиҳандаҳои дар ҳуҷҷатҳои барномавӣ пешбинишуда тадбирҳои заруриро роҳандозӣ намояд.

Барои ниғоҳ доштани рушди босуботи иқтисодӣ, таъмин намудани устувориӣ молияи давлат, афзоиши даромад ва баланд бардоштани самаранокии буҷет заминаи зарурии конунгузорӣ фароҳам оварда шуда, корҳо дар самти муаммал гардонидани низоми миллии молия ва андоз идома доранд.

Дар натиҷаи тадбирҳои амалишуда ҳаҷми буҷети давлатӣ ҳар сол афзоиш ёфта, дар соли 2022 қисми даромади он ба 33 миллиард сомонӣ баробар гардид, ки нисбат ба соли 2018-ум 38 фоиз зиёд мебошад.

Вазорати милояро зарур аст, ки тибқи принциҳои банақшагирии стратегӣ ва низоми байналмилалии баҳисобирии молиявӣ минбаъд нӣз доир ба масъалаҳои интизоми молиявӣ, тақсимоти самараноки захираҳо, шафдофияту тобеият ва таҳияи босифати буҷети давлатӣ, инчунин, рақамикунони соҳа ҷораҳои амалӣ андашад.

Кумитаи андоз вазифадор карда мешавад, ки яқҳо бо мақомоти марбута ҷиҳати бехтар гардонидани хизматрасониҳои давлатӣ дар шақли электронӣ, мукаммалсозии маъмурикунонии андоз ва дар ин замина бартарарф намудани таъсири омили инсонӣ ба раванди андозсупорӣ, инчунин, истифодаи ҳатмии дастгоҳи назоративу ҳазинавии дар речаи вақти воқеӣ амалкунанда ва низоми ҳазинаҳои маҷозӣ ҳангоми анҷом додани ҳисоббаробаркунҳои пулӣ бо аҳолиӣ, тадбирҳои иловагиро амалӣ гардонад.

Дар самти сиёсати пулиро қарзӣ ниғоҳ доштани устувориӣ қурби пули миллиӣ, баланд бардоштани қобилияти пардохти низоми бонкӣ, дар сатҳи пешбинишуда ниғоҳ доштани таваррум, инчунин, таъмин намудани фаъолияти самараноки

низоми пардохтҳо аз ҷумлаи вазифаҳои муҳим боқӣ мемонанд.

Дар соли 2022 қурби пули миллиӣ муътадил ниғоҳ дошта шуда, сатҳи таваррум 4,2 фоизро ташкил намуд. Вале хавфҳои эҳтимолӣ водор месозанд, ки дар ин ҷода тадбирҳои таъхирнопазир андешида шаванд.

Дар охири соли 2022 бақияи умумии пасандозҳои аҳолиӣ ва шахсони ҳуқуқӣ дар бонкҳои кишвар 13 миллиард сомониро ташкил дод.

Ҳарчанд ки нишондиҳандаи мазкур нисбат ба соли 2021-ум қариб 28 фоиз зиёд мебошад, вале ҳанӯз ба талабот дар самти рушди фаъолияти низоми бонкӣ ҷавобгӯ нест.

Ҳаҷми қарзҳои дар соли 2022 аз ҷониби низоми бонкии кишвар ба аҳолиӣ ва соҳибкорон додашуда 14,1 миллиард сомониро ташкил кард, ки дар муқоиса бо соли 2018-ум 85 фоиз зиёд мебошад. Ҳамчунин, дар панҷ соли охир шумораи қарзгирандагон аз 564 ҳазори соли 2018 то ба 2 миллиону 336 ҳазор дар соли 2022 расида, 4,1 баробар афзоиш ёфтааст, ки фаъолнокии иқтисодии аҳолиӣ ва соҳибкоронро нишон медиҳад.

Дар ин давра ҳаҷми умумии қарзҳои додашуда 55 миллиард сомониро ташкил кард, ки 36 фоизи он ба соҳибқориӣ истехсолӣ рост меояд.

Лекин ин нишондиҳандаҳо барои расидан ба ҳадафҳои стратегии мо, аз ҷумла

сахми назаррас гузошта истодаанд ва бовар дорам, ки чунин иқдомоти созанда аз ҷониби соҳибқорони ватандуст вусъати боз ҳам бештар пайдо мекунанд.

Танҳо дар панҷ соли охир аз ҷониби соҳибқорони мамлакат ба маблағи уму-мӣ беш аз 12 миллиард сомонӣ қариб 18 ҳазор иншооти таъиноти истеҳсоливу иҷтимоӣ сохта, ба истифода супорида шудааст.

Ҳукумати мамлакат вазифадор аст, ки ҷиҳати боз ҳам бехтар намудани фазои сармоягузориву соҳибқорӣ, махсусан, сармоягузориӣ мустақим, таъмин намудани иҷрои кафолату имтиёзҳо ва ҷораҳои дастгирии давлатӣ, ҳавасмандгардонӣ ва қадрдони соҳибқорон, инчунин, рушди инфрасохтори сармоягузорию соҳибқорӣ тадбирҳои иловагиро роҳандозӣ намояд.

Дар ин самт, пешниҳод менамоем, ки бо мақсади идома додани ислохоти соҳа ва танзими муносибатҳои иҷозатдиҳӣ ва иҷозатномадиҳӣ конунгузориӣ соҳа тақмил дода шуда, муносибатҳои зикршуда дар доираи як санади меъёрии ҳуқуқӣ танзим ва шумораи онҳо то 60 фоиз ихтисор карда шавад.

Ҳамчунин, роҳбарони вазорату идораҳо ва мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ вазифадоранд, ки ташаббусҳои созандаи соҳибқорону сармоягузронро ҳамаҷониба дастгирӣ намоянд ва доир ба ҳалли масъалаҳои вобаста ба фаъолияти онҳо ва бартарарф

ПАЁМИ

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон «Дар бораи самтҳои асосии сиёсати дохилӣ ва хориҷии Ҷумҳурӣ» шаҳри Душанбе, 23-юми декабри соли 2022

кардани мушкilotу монеаҳои ҷойдошта тадбирҳои бетаъхир андешанд.

Зикр бояд кард, ки тайи бист соли охир ба кишвар беш аз 152 миллиард сомонӣ сармояи хориҷӣ, аз ҷумла 60 миллиард сомонӣ сармояи мустақим, ҷалб карда шудааст. Аз маблағи зикршудаи сармояи мустақим зиёда аз 36 миллиард сомонии он танҳо барои рушди соҳаи саноат ҷалб гардидааст.

Дар панҷ соли охир ба соҳаҳои гуногуни иқтисоди миллӣ беш аз 15 миллиард сомонӣ сармояи мустақими хориҷӣ ҷалб карда шудааст, вале ин нишондиҳанда ҳанӯз ба талаботи рушди иқтисодиёт ҷавобгӯй нест.

То соли 2025 дар кишвар татбиқи беш аз 200 лоиҳаи сармоягузориӣ давлатӣ пешбинӣ гардида, танҳо ба бахши воқеӣ ва инфрасохтор зиёда аз 82 миллиард сомонӣ сармоягузорӣ карда мешавад.

Таъкид менамоем, ки дар шароити таҳаввулоти босуръату пешгӯинашавандаи иқтисоди ҷаҳонӣ, рақобатҳои шадид барои дастрасӣ ба захираҳо ва пайодадошти тағйирёбии иқлим бояд дар кишвар тамоми воситаҳои муосири фаъолгардони сармоягузорӣ ба таври васеъ истифода бурда шаванд. Аз ин лиҳоз, механизми маблағгузориӣ фондҳои махсус дар самти татбиқи «лоиҳаҳои сабз», хусусан, барои роҳандозии барномаҳои лоиҳаҳои мақсаднокии рушди «иқтисоди сабз», аз ҷумла «энергияи сабз», бояд васеъ ҷорӣ карда шавад.

Вобаста ба ин, вазоратҳои рушди иқтисод ва савдо, молия, корҳои хориҷӣ, Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ ва дигар сохторҳои дахлдорро зарур аст, ки ҷиҳати ҷалби «маблағгузориӣ сабз» барои татбиқи лоиҳаҳо дар соҳаҳои саноат ва инфра-сохтори кишвар, хусусан лоиҳаҳои дорои аҳамияти экологӣ ва озукаворӣ, ҷораҷӯӣ намоянд.

Тадбирҳои дар самти рушди саноат ва афзоиши ҳаҷми истеҳсоли маҳсулоти соҳа андешидашуда имкон фароҳам оварданд, ки дар панҷ соли охир афзоиши номгуӣ маҳсулоти саноатиӣ истеҳсоли ватанӣ ба зиёда аз 40 фоиз расонида шавад.

Дар ин давра 1382 коргоҳу корхонаи саноатӣ бо таъсиси 15 ҳазор ҷои кори нал сохта, мавриди истифода қарор дода шуд.

Умуман, агар соли 1991 дар мамлакат ҳамагӣ 358 корхонаи саноатӣ бо 33 ҳазор ҷои қорӣ фаъолият дошта бошад, пас дар замони соҳибистиклолӣ 2500 корхонаи истеҳсолӣ бунёд гардида, соли 2022-юм 2800 корхонаи саноатӣ бо 85 ҳазор ҷои қорӣ фаъолият карда истодаанд.

Танҳо соли 2022-юм беш аз 500 коргоҳу корхонаҳои истеҳсолӣ бо 6 ҳазор ҷои нави қорӣ ба фаъолият оғоз карданд ва барои то 43 миллиард сомонӣ афзоиш ёфтани ҳаҷми истеҳсоли маҳсулоти саноатӣ дар соли 2022 мусоидат намуданд.

Вале ин нишондиҳандаҳо, бо дарназардошти захираву имкониятҳои кишвар, аз ҷумла ашёи хоми ватанӣ, иқтидорҳои истеҳсолӣ, захираҳои меҳнатӣ, «энергияи сабз» ва талаботи афсонанда ба маҳсулоти саноатӣ дар дохил ва хориҷи кишвар, ҷиҳати ноил шудан ба яке аз ҳадафҳои стратегии мо – саноатикунони босуръат ҳанӯз нокифоя мебошанд.

Ҳамчунин, хотирнишон месозам, ки нишондиҳандаҳои содироти мамлакат ҳоло ҳам дар сатҳи паст қарор доранд.

Бинобар ин, Вазорати саноат ва техно-логияҳои навро зарур аст, ки яқҳо бо Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ, вазорату идораҳои

марбута, роҳбарони вилоятҳо, шаҳру ноҳияҳо ва соҳибқорону сармоягузорон қорро ҷиҳати таъсиси корхонаҳои саноатӣ бо технологияҳои муосир, муҳайе наму-дани ҷойҳои кори нал ва афзоиш додани истеҳсоли маҳсулоти нӣҳои дорои арзи-ши баланди иловашуда вусъат бахшад.

Дар ин раванд, ба таъсиси маҷмаа-ҳои саноатӣ, парқҳои технолоӣ, таҳия ва татбиқ намудани лоиҳаҳои шарикии давлат ва бахши хусусӣ, ҷорӣ кардани технологияҳои инноватсионӣ, истифодаи таҷҳизоти каммасрафи барқӣ ва ҷалби боз ҳам бештари сармояи мустақим бояд эътибори аввалиндараҷа дода шавад. Аз ҷумла, дар се соли минбаъда барои бо шугл таъмин намудани аҳолиӣ бояд ҷиҳати таъсис додани 30 парки технолоӣ ва минтақаи саноатӣ дар шаҳру ноҳияҳои дурдасти мамлакат ҷораҳои зарурӣ анде-шида шаванд.

Ҳамчунин, ба Вазорати саноат ва техно-логияҳои нал супориш дода мешавад, ки яқҳо бо вазорату идораҳо, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва дар ҳамқорӣ бо соҳибқорону сармоягузо-рон ҷиҳати бунёди корхонаҳои саноати қоркард, аз ҷумла дар шаҳри Душанбе, аз оғози соли 2023 марҳила ба марҳила сохта, ба истифода додани 4 корхонаи то истеҳсоли маҳсулоти нӣҳӣ қоркард кардани металлҳои қиматбаҳо тадбирҳои зарурӣ андешад.

Ба Ҳукумати мамлакат супориш дода

Бо мақсади бехтар кардани шароити зиндагии мардуми кишвар танҳо дар даҳ соли охир 7,2 ҳазор гектар заминҳои наздиҳавлӣгӣ барои бунёди беш аз 14 милли-он метри мураббаъ манзили истиқомати ба аҳолии мамлакат ҷудо гардидааст.

Дар зарфи соли соҳибистиклолӣ ба 1 миллиону 450 ҳазор оила замини наздиҳавлӣгӣ барои бунёди манзил ҷудо карда дода шудааст.

Бо ин мақсад 139 ҳазор гектар замин ҷудо гардида, беш аз 9 миллион нафар шаҳрвандони мо имконият пайдо кар-данд, ки шароити истиқомати худро бехтар намоянд. Хотирнишон месозам, ки дар 70 соли то замони истиқлол ба аҳоли ҳамагӣ 77 ҳазор гектар замин дода шуда буд.

Ҳоло, ки қорҳои ободониву созандагӣ, сохтмони биноҳои таъиноти гуногун, аз ҷумла биноҳои истиқомати баландшоёна ва иншооти иҷтимоӣ, торафт вусъат гирифта истодаанд, талабот ба масолеҳи сохтмон, аз ҷумла сангҳои ороишӣ, зиёд гардида, як қисми онҳо то ҳанӯз аз хориҷи кишвар ворид карда мешавад.

Дар солҳои 2021 – 2022 ба кишвар ба маблағи қариб 10 миллион доллар амриқоӣ сангҳои ороишӣ ворид гардида, танҳо хароҷоти интиқоли онҳо беш аз 2 миллион долларро ташкил додааст.

Дар Тоҷикистон захираи сангҳои би-ноқорӣ, аз ҷумла мармари ҳоро, фаровон аст, ки дар дохил ва хориҷи кишвар ба

онҳо талабот зиёд мебошад.

Бо дарназардошти имкониятҳои зикр-шуда, пурра ба роҳ мондани истихроҷ ва қоркарди онҳо, аз ҷумла сангҳои ороишӣ, метавонад яке аз манбаъҳои афзоиши ҳаҷми истеҳсоли маҳсулоти саноатӣ, таъсиси ҷойҳои кори нал, зиёд наму-дани содироти маҳсулот ва дар маҷмӯъ, таъминкунандаи рушди иқтисоди кишвар гардад.

Аз ин лиҳоз, Вазорати саноат ва техно-логияҳои нал ва Агентии содирот вазифадор карда мешавадн, ки яқҳо бо Саридораи геология ва қорхонаҳои соҳа дар ояндаи наздик истихроҷ намудани ва то маҳсулоти нӣҳои сохтмон қоркард кардани сангҳои ороишӣ ва содироти онҳоро ба хориҷи кишвар ба роҳ монанд.

Инчунин, бо мақсади афзоиш додани истеҳсол ва содироти маҳсулоти саноатӣ дар ноҳияи Ёвон бо истифода аз ашёи хоми маҳаллӣ, аз ҷумла гаҷсанг, қорхо-наи бузурги истеҳсоли масолеҳи сохтмон сохта, соли 2023 ба қор андохта шавад.

Бо дарназардошти афзоиш ёфтани аҳоли, инчунин, зиёд шудани талабот ба бунёди қорхонаҳои истеҳсолӣ ва ман-зилҳои истиқоматӣ бори дигар таъкид менамоем, ки роҳбарону мутахассисони Кумитаи меъморӣ ва сохтмон, вилоятҳо, шаҳру ноҳияҳо ва мақомоти марбута ҳангоми бунёди иншооти биноҳо ба риояи ҳатмии қойдаву меъёрҳои шаҳрсозӣ ва сохтмон эътибори аввалиндараҷа зоҳир намонанд.

Дар ин самт, зарур аст, ки истифодаи васеи унсурҳои меъмории милливу замо-навӣ, технологияҳои муосир ва масолеҳи сифатнокии сохтмон таъмин карда шавад.

Тоҷикистон яке аз давлатҳои дорои захираҳои бузурги истеҳсоли нуери барқӣ аз лиҳози экологӣ тоза мебошад. Ҷунони борҳо таъкид кардаам, ҳоло 98 фоиз барқ дар нуероғҳои барқӣ оби истеҳсол карда мешавад ва аз рӯи ин нишондиҳанда, яъне фоизи истеҳсоли «энергияи сабз», кишвари мо дар ҷаҳон ҷои шашумро ишғол менамояд. Аз рӯи кам будани ҳаҷми партови газҳои гул-хонай низ Тоҷикистон дар яке аз ҷойҳои баландтарин қарор дорад.

Дар сурати истифодаи нуери барқӣ «тоза»-и дар кишвар истеҳсолшаванда дар воситаҳои нақлиётӣ барқӣ метавон талаботи мамлакатро аз маҳсулоти нефть кохш дода, ба ин васила ба ҳифзи муҳити нил ва бехтар намудани вазъи экологии мамлакат мусоидат намуд.

Дар робита ба ин, ба вазоратҳои саноат ва технологияҳои нал ва нақлиёт супориш дода мешавад, ки ҷиҳати дар дохили кишвар ба роҳ мондани истеҳсо-ли воситаҳои нақлиётӣ барқӣ тадбирҳои мушаххас андешанд.

Инчунин, ҷиҳати таблиғу муаррифи қардани бартариӣ экологии маҳсулоти саноати бо истифода аз «энергияи сабз» истеҳсолгардидаи кишвар зарур аст, ки қорхонаҳои ватанӣ барои гирифтани сер-тификати «истеҳсоли сабз» аз мақомоти махсусгардондашудаи байналмилалӣ ҷораҷӯӣ намоянд.

Бо мақсади расидан ба истиқлолияти энергетикӣ ва истифодаи самараноки нури барқ дар идомаи қорҳои дар солҳои соҳибистиклолӣ баанҷомрасида ҳоло та-биқи боз 20 лоиҳа ба маблағи 17 милли-ард сомонӣ идома дорад. Аз ҷумла, имсол таҷдидаи Нуероғи барқӣ оби «Сарбанд» бо тавоноии 270 мегаватт ба маблағи 1 миллиарду 360 миллион сомонӣ пурра ба охир расида, таҷдидаи нуероғҳои барқӣ оби «Норак» ба маблағи 7 миллиард сомонӣ ва «Қайроқум» ба маблағи уму-мӣ 2 миллиард сомонӣ, инчунин, сохт-

мони Нуероғи барқӣ оби «Себзор» ба маблағи 612 миллион сомонӣ дар ноҳияи Рошқалъаи Вилоти Мухтори Қӯҳистони Бадахшон ва нуероғҳои бодиву офтобӣ дар ноҳияи Мурғоб ба маблағи умумии 170 миллион сомонӣ бомаром идома дорад.

Бояд гуфт, ки баъди 50 соли фаъоли-ят агрегати яқуми Нуероғи барқӣ оби «Норак» пас аз таҷдид бо харҷи беш аз 800 миллион сомонӣ бо тавоноии 375 ме-гаватт моҳи октябри соли 2022 мавриди баҳрбардории қарор дода шуд.

Бо пурра ба анҷом расидани қорҳои таҷдидаи азнавсозӣ ва муҷаҳҳазгардонӣ бо таҷҳизоту технологияҳои муосир ба Нуероғи барқӣ оби «Норак» умри ду-бора бахшида шуда, иқтидори қорӣ он иловатан 775 мегаватт зиёд мегардад. Инчунин, қорҳои сохтмонӣ дар Нуероғи барқӣ оби «Роғун» бомаром пеш рафта истодаанд. Бо ин мақсад дар соли 2022-юм 3,2 миллиард сомонӣ равона карда шуд.

Дар баробари ин, бояд гуфт, ки солҳои охир талафоти техникӣ барқ ба вазъи молиявии ширкату қорхонаҳои соҳа таъсири манфӣ расонида истодааст.

Барои таъмиру таҷдидаи шабакаҳои барқӣи кишвар дар солҳои соҳиб-истиклолӣ беш аз 10,7 миллиард сомонӣ хароҷот шудааст. Вале талафоти барқ то ба ҳол нагиронкунанда буда, дар даҳ моҳи соли ҷорӣ 20,4 фоизро ташкил до-дааст. Аз ин лиҳоз, Вазорати энергетика ва захираҳои об ва Ҷамъияти саҳомии «Ширкати тақсимоти барқ»-ро зарур аст, ки татбиқи босифату саривақтии лоиҳаҳои кам намудани талафоти нуери барқро ба маблағи 2,4 миллиард сомонӣ ва насби беш аз 800 ҳазор ҳисобкунаки барқиро дар шаҳру ноҳияҳои мамлакат дар муҳлатҳои муқарраршуда ва бо си-фати баланд таъмин намоянд.

Вазорати энергетика ва захираҳои об, ҳамчунин, вазифадор карда мешавад, ки яқҳо бо ширкату қорхонаҳои соҳа барои таъсис додани низоми ягона ва мута-маркази биллингӣ, насби ҳисобкунақҳои зехӣ ва ба ин васила то охири соли 2025 то сатҳи 9 фоиз паст намудани талафот ва ҷамъовариӣ пурраи маблағи барқӣ истифодашуда, инчунин, истифодаи самараноки захираҳои мавҷудаи соҳа ҷораҳои фаврӣ андешад.

Дар баробари ин, таъкид менамоем, ки мардуми шарифи кишвар бояд мадани-яти истифодаи нуери барқ, яъне сарфақо-риро риоя кунанд ва тавассути истифодаи таҷҳизоти каммасраф ва паст кардани талафот самаранокии истифодаи онро таъмин намоянд.

Ҳамзамон бо ин, бо дарназардошти имконияту захираҳои «энергияи сабз» дар кишвар, вазоратҳои энергетика ва захираҳои об, саноат ва технологияҳои нал, рушди иқтисод ва савдо, Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амво-ли давлатӣ ва Академияи миллии илмҳо бо таъсиси ғруҳи қорӣ байниидоравӣ масъалаи имконият ва дурнамои рушди энергетикаи водоридӣ, яъне нури гидро-гениро ҳамаҷониба омӯхта, ба Ҳукумати мамлакат пешниҳоди мушаххас манзур намонанд.

Ҳозирини ғиромӣ!

Бо мақсади бехтар намудани вазъи роҳу шоҳроҳҳои мошингард ва ба кишва-ри транзитӣ табдил додани Тоҷикистон дар панҷ соли охир дар соҳаи нақлиёт 13 лоиҳаи сармоягузориӣ давлатӣ ба маблағи 5 миллиарду 130 миллион сомонӣ амалӣ гардида, дар натиҷа 250 километр роҳҳои мошингард, 42 пул, 4 дорон ва яқчанд эстакада бунёд карда шуданд.

Ҳоло дар соҳа боз 17 лоиҳаи сармо-ягузориӣ давлатӣ ба маблағи умумии 11 миллиард сомонӣ амалӣ гардида истодааст.

Дар се соли оянда 6 лоиҳа ба маблағи 7,4 миллиард сомонӣ ба анҷом расида, 317 километр роҳи байналмилалӣи мо-шингард, 32 пул, 5 нақб бо дарозии 11,2 километр ва 7 дорон ба истифода дода мешавад.

Қорҳои дар соҳа анҷомдодашуда имконият фароҳам оварданд, ки маквеи Тоҷикистон дар зарфи ҷор соли охир тибқи арзёбии Форуми ҷаҳонии иқтисодӣ дар раддабандии ҷаҳонии сифати роҳҳо дар байни 138 давлати ба таҳқиқот фаро-ғирғифташуда зинаи 50-умро устувор ниғоҳ дорад.

Ҷиҳати идомаи қорҳои таҷдидаи на-всозии роҳҳо ва тақвияти имкониятҳои транзитии кишвар дар соли 2022 татбиқи 3 лоиҳаи сармоягузорӣ, аз ҷумла таҷдидаи як қисми роҳи мошингарди Дангара – Бох-тар (29 километр), Дангара – Гулистон (49,2 километр), Гулистон – Фарҳор (40 кило-метр), Бохтар – Леваконт – Дангара (40 километр), 4 қитъаи роҳ дар вилоти Суғд (52 километр) ва сохтмони пулҳо дар бо-лои дарёҳои Гунд, Шорфдарё ва долонҳо дар минтақаи Барсем (4,6 километр) дар Вилоти Мухтори Қӯҳистони Бадахшон, оғоз мегардад.

Ҳамзамон бо ин, татбиқи лоиҳаи сохт-мони роҳи мошингарди Роғун – Обигар – Нуеробод (76 километр) бомаром идома дорад.

Соли 2022 қорҳои лоиҳакашӣ оид ба таҷдидаи бунёди роҳҳои мошингарди Хучанд – Қонбодомро ва Рӯшон – Хоруғ – деҳаи Варшез оғоз шуданд.

Илова бар ин, соли 2023 татбиқи 5 лоиҳаи дигар, аз ҷумла сохтмони роҳҳои мошингарди Гулистон – Қўлоб (32,5 километр), Дангара – Гулистон (49,2 километр), Бохтар – Леваконт – Дангара (40 километр), 4 қитъаи роҳ дар вилоти Суғд (52 километр) ва сохтмони пулҳо дар бо-

Ҳамчунин, барои вусъатбахшиш корҳои бунёдқорию созандагӣ, ободу зебогардонии ҳамаи ғушаву канори мамлакат ва дар навбати аввал, таъмин намудани рушди ҳамаҷонибаи деҳоти кишвар ба ифтихори 35 – солагии Истиқлолияти давлатӣ гузаронидани озмонҳои шаҳру ноҳия, шаҳраку деҳот, деҳа, маҳалли аҳолинишин ва хонаи бехтарин ба роҳ монда шавад.

Ҳамчунин, ба Ҳукумати мамлакат супориш дода мешавад, ки барои тавсеаи имкониятҳои транзитии кишвар, баланд бардоштани сатҳу сифати хизматрасонониҳои соҳаи авиатсияи граждани ва таъмин намудани рақобатнокии онҳо ҷиҳати қорӣ намудани низоми «Ҷазои кушод» қорачуӣ намояд.

Рушди соҳаи алоқа, бахусус, таъмин намудани суръати баланди интернет ва дастрас будани нархи он барои рушди иқтисоди рақамӣ, зеҳни сунъӣ, таъмин намудани амнияти иттилоотӣ, ҷалби сармоя ва ташкили парқҳои технологияву инноватсионӣ, зарур мебошад.

Ҳоло дар кишвар шумораи муштариёни интернет ба 4,5 миллион расидааст, ки ба 100 нафар аҳоли 45 муштарӣ рост меояд. Вале таъкид менамоем, ки суръат ва арзиши интернет ҳанӯз қонеъкунанда нест.

Аз ин лиҳоз, Ҳадамоти алоқа вазифадор аст, ки яқҳо бо ширкатҳои дар соҳа фаъолияткунанда барои бехтар намудани сифати хизматрасониҳо, паст кардани арзиши хизматрасониҳои алоқаи мобилӣ ва интернет ва дастрас гардонидани интернетӣ баландсуръат дар тамоми минтақаҳои кишвар, аз ҷумла шаҳру ноҳияҳои дурдаст, тadbирҳои заруриро роҳандозӣ намояд.

Ҳамчунин, ҷиҳати фараҳам овардани заминаи муосири ҳуқуқӣ барои ҳалли масъалаҳои зикршуда ва бо дарназардошти пешравию таҳаввулоти дар ин соҳа дар миқёси ҷаҳон бавучудодама сохтору мақомоти марбуту вазифадор карда мешаванд, ки Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи алоқаи барқӣ»-ро дар таҳрири нав таҳия ва пешниҳод намоянд.

Ҳозирини ғиромӣ!

Вазъи ҳассоси ҷаҳони имрӯза, бахусус ба танқисии шаҳиди озуқаворӣ дучор гардидани қоряки кишварҳои дунё, моро водор месозад, ки ҷиҳати таъмин намудани ҳадафи стратегиямон – ҳифзи амнияти озуқаворӣ тadbирҳои иловاغӣ андешем.

Солҳои охир, бо вучуди таъсири манфии омилҳои берунӣ, паи ҳам омадани хушқоли ва маҳдудшудии содироти озуқаворӣ аз ҷониби кишварҳои ҷаҳон, маҳз бо заҳмати шабонарӯзии кишоварзони мамлакат амнияти озуқаворӣ ва фаровонии бозори дохилӣ бо маҳсулоти кишоварзӣ таъмин карда шуд.

Аз ҷумла, соли 2022 истеҳсоли ғалладаноғшо ба 1 миллиону 600 ҳазор тонна, картошка ба 1 миллион ва мевая сабзавот ба 3 миллиону 200 ҳазор тонна расонид шуд.

Дар натиҷа, таи панҷ соли охир суръати рушди солонаи истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ ба ҳисоби миёна дар сатҳи 7 фоиз нигоҳ дошта шуда, 1,4 баробар афзоиш ёфт.

Истеҳсоли гўшти паранда дар ин давра 8 баробар зиёд шуда, ҳаҷми воридоти он 11 баробар кам гардид.

Дар панҷ соли охир ҳолати мелиоративии 50 ҳазор гектар замин бехтар гардонида, 13 ҳазор гектар замини нав аз худ ва 23 ҳазор гектар замини аз гaрдиии кишоварзӣ берунмонда ба гaрдиш ворид карда шуд.

Дар доираи супоришҳои додашуда таҷрибаи кишоварзони мамлакат вобаста ба маданияти заминдорӣ, бахусус дар кишти тақорӣ ва гирифтани ҳосили ило-вагӣ, бехтар гардида, майдони кишти заминҳои тақорӣ дар панҷ соли охир аз 90 ҳазор гектар ба 213 ҳазор гектар расид.

Бо вучудӣ ин, имкониятҳо дар самти самаранок истифода бурдани обу замин, баланд бардоштани маданияти заминдорӣ ва ҳосилнокии зироатҳо то ҳол пурра истифода нашудаанд ва чунин ваъз аз роҳбарону масъули андишешаи тadbирҳои иловaгиро талаб менамояд.

Тибқи маълумот, 85 фоизи заминҳои қорамӣ кишвар обёрӣ карда мешаванд ва беш аз 90 фоизи ҳаҷми истеҳсоли маҳсулоти растанипарварӣ аз ин ҳисоб таъмин мегардад. Дар баробари ин, истифодаи зиёда аз 40 фоизи заминҳои обёришаванда аз кори пойгоҳҳои обнаҳӣ вобаста мебошад. Аз ин лиҳоз, роҳбарону мутахассисони Вазорати кишоварзӣ, Қумитаи давлатии идораи замин ва геодезӣ, Агентии беҳдошти замин ва обёрӣ, Академияи илмҳои кишоварзӣ, вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳоро зарур аст, ки бо дарназардошти афзоиши аҳоли ҷиҳати зиёд кардани ҳаҷми истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ ба бехтар намудани ҳолати мелиоративии заминҳо ва таҷдиду барқарорсозии иншооти обёрӣ эътибори аввалиндараҷа диҳанд.

Бо ин мақсад, зарур аст, ки лоиҳаи барномаи давлатии азхудкунии заминҳои нави обёришаванда ва барқарорсозии заминҳои аз гaрдиии кишоварзӣ берунмонда барои даврaи миёнамуҳлат таҳия ва ба Ҳукумати мамлакат пешниҳод карда шавад.

Саридораи геология ва Академияи илмҳои кишоварзӣ захираҳои мавҷудаи канданиҳои фoиданокро ҳамаҷониба таҳлил карда, доир ба имкониятҳои азхудкунии онҳо барои истеҳсоли нуриҳои маъдани ба Ҳукумати мамлакат пешниҳодҳои мушаххас манзур созанд.

Инчунин, Вазорати саноат ва технологияҳои нав яқҳо бо мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии вилоятҳои, шаҳру ноҳияҳо ва соҳибкорон ҷиҳати таъсис додани қорхонаҳои истеҳсоли нуриҳои минералӣ тadbирҳои зарурӣ андешад.

Вақилони муҳтарам!

Солҳои охир таваҷҷуҳи махсуси Ҳу-

кумати кишвар ба соҳаи сайёҳӣ имкон дод, ки дар баробари афзун гардидани шумораи сайёҳон ширкатҳои сайёҳии ватанӣ ннз зиёд гарданд.

Дар панҷ соли охир ба кишвари мо беш аз 3,9 миллион нафар, аз ҷумла соли 2022-юм 1 миллион нафар, сайёҳон ворид гардидаанд.

Дар ин давра барои пешниҳоди хизматрасонӣ ба онҳо беш аз 600 ва танҳо соли 2022-юм 100 иншооти инфра-сохтори сайёҳӣ сохта, мавриди истифода қарор дода шудааст.

Хотирнишон менамоем, ки Тоҷикистон аз 1-уми январӣ соли 2022 ҷиҳати ҷалби бештари сайёҳон ва сармоягузорони хориҷӣ барои шаҳрвандони 52 кишвари хориҷӣ иқдоми яқтарафаи воридшавии бидуни раводид қорӣ намуд ва зарур аст, ки ин раванд ба таври самаранок амалӣ карда шавад.

Инчунин, бо ин мақсад барои шаҳрвандони 126 давлати хориҷӣ пешниҳоди раводиди Ҷумҳурии Тоҷикистон бо тартиби содакардашуда қорӣ гардидаст.

Барои таъмин намудани рушди минбаъдаи соҳаи сайёҳӣ зарур аст, ки Қумитаи рушди сайёҳӣ қорро ҷиҳати зиёд кардани номгӯи хизматрасониҳои сайёҳӣ, баланд бардоштани сатҳу сифати хизматрасониҳо дар соҳа, роҳандозии васеи сайёҳии табобатӣ, экологӣ ва кунҷавардӣ густириш бахшад.

Дар ин раванд, бояд ба масъалаҳои

– аз 1-уми мaрти соли 2023 музди меҳнати амалкунандаи қормандони мақо-моти ҳифзи ҳуқуқ, хизматчиёни ҳарбӣ 25 фоиз ва дигар қормандони ин мақомот 20 фоиз зиёд карда шавад;

– аз 1-уми июли соли 2023 музди меҳнати қормандони муассисаҳои маориф, илм, тандурустӣ, соҳаи ҳифзи иҷтимоӣ ва стипендияҳо 20 фоиз зиёд карда шаванд;

Ҳамчунин, пешниҳод менамоем, ки аз 1-уми июли соли 2023:

– андозаи нафақаи заминавӣ 20 фоиз зиёд карда шавад;

– нафақаҳои сугуртавие, ки дар асоси Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи нафақаҳои сугуртавӣ ва давлатӣ» таъин ва пардохт мегарданд, ба андозаи сатҳи таварруми ду соли охир, вале на кам аз 16 фоиз индексатсия, яъне зиёд карда шаванд;

Дигар нафақаҳои амалкунанда ба андозаи 20 фоиз аз меъёри нафақаи заминавӣ зиёд карда шаванд.

Мо мактабро ба ҳайси борғоҳи илму дониш, саводу маърифат ва омўзгорро чун шахси мафкурасозу тарбиятгари насли наврас эътироф карда, ба онҳо арҷу эҳтиром гузoштaнpo аз ҷумлаи масъа-лаҳои муҳимтарин медонем.

Зерo агар мактаб ва омўзгор набо-шад, сатҳи маърифатнокии мардум паст мегардад, миллат бесавод менамoд, ҷомеа ба ҷаҳолат гирифтoр мешавад ва

ПАЁМ

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон «Дар бораи самтҳои асосии сиёсати дохилӣ ва хориҷии ҷумҳурӣ» шаҳри Душанбе, 23-юми декабри соли 2022

дар натиҷа оромиву сулҳу субот, амни-ятӣ оsoиш ва муҳимтар аз ҳама, рушди давлат саҳт халалдор мегардад. Вобаста ба ин, бори дигар таъкид менамоем, ки бунёди миллати мутамаддин аз маориф оғоз меёбад.

Бинобар ин, ғамхорӣ қардан ба илму маориф, яъне ҳалли масъалаҳои дар ин самт қойдошта – сармоягузори ба хотири рушди неруи инсонӣ мебошад. Маҳз ба ҳамин хотир, мо дар сиёсати иҷтимоии Давлату Ҳукумат рушди бонизомии соҳаи маориф, мақому манзалати омўзгор ва фараҳам овардани шароити муsoиди беҳтарро барои наврасону ҷавонон яке аз самтҳои афзалиятноқи дониста, барои рушди ин соҳаи муҳими низоми иҷтимоӣ ҳамаи қорҳоии заруриро роҳандозӣ карда истодаем.

Мақсад аз амалӣ сохтани тамоми иқдомот дар самти рушди илму маориф баланд бардоштани сатҳи саводнокии-ву маърифатнокии миллат, мунтазам бехтар гардонидани сатҳу сифати таъ-лим ва тарбияи кадрҳои ба талаботи замона ҷавобгӯӣ мебошад.

Фаромўш набояд қард, ки пешраф-ти давлат ва ояндаи ободӣ Ватан аз сатҳи донишу маърифатнокии мардум вобастагии мустақим дорад. Зеро бе-саводӣ, ҷаҳолат ва ҳурофот ба инсон танҳо бадбаҳӣ меоварад ва боиси ақибмонии ҷомеа ва касодии давлат мегардад.

Зимнан, бояд гуфт, ки дар 30 соли охир шумораи муассисаҳои таҳсилоти умумӣ ва хонандагони онҳо беш аз ду баробар, таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбӣ 1,6 баробар ва донишҷўёни ин зинаҳои таҳсилот сеюмин баробар, мак-табҳои олий ҷор баробар ва донишҷўён зиёда аз се баробар афзўдааст.

Соли 2022 аз ҳисоби бучети давлатӣ ба соҳаи маориф 6 миллиарду 304 мил-лион сомонӣ ҷўдо гардидааст, ки нисбат ба соли 2021-ум 707 миллион сомонӣ ё худ 12,6 фоиз зиёд буда, қариб 19 фоизи ҳаҷми умумии хароҷоти бучетро ташкил медиҳад.

Бо истифода аз имкониятҳое, ки Давлат ва Ҳукумати мамлакат фараҳам оварда истодааст, муассисаҳои илмиву таҳқиқотӣ ва таҳсилоти олий беш бо роҳи ағҷом додани кашфиёту ихтироот, қорӣ намудани усулҳои инноватсионии пешбурди таҳқиқоти илмӣ ва техника-рӯ технологияҳои муосир дар рушди минбаъдаи иқтисоди миллиамон саҳми фаъолтар гузоранд.

Вазъи имрўзаи илми кишвар тақо-зо менамояд, ки ҷиҳати ба равандҳои ҷаҳони имрўза мутобиқ намудан ва тибқи талаботи замони муосир ба роҳ мондани фаъолияти муассисаҳои илмӣ ва таҳси-лоти олий тadbирҳои муассир андишида шаванд.

Дар ин самт, вазоратҳои маориф ва илм, меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳоли-ро зарур аст, ки дар ҳамкорӣ бо дигар вазорату идораҳо тавассути роҳандозии барномаҳои таълимии касбу ҳунарҳои муосир ва васеъ қорӣ намудани омўзиши амалии донишҷўён бо роҳи пайванди илм ва истеҳсолот ҷиҳати баланд бардошта-ни сатҳу сифати омодаsoии мутахасси-сон соҳаҳои саноат ва технологияҳои иттилоотиву коммуникатсионӣ, инчунин, иқтисодӣ рақамӣ тadbирҳои судмандро амалӣ созанд.

Ҳамзамон бо ин, вобаста ба таъсиси донишгоҳҳои муштарак бо давлатҳо пешрафти дунё оид ба омўзиши илмҳои муҳандисиву технологӣ ба Ҳукумати мамлакат пешниҳодҳои мушаххас манзур намоянд.

Ҳозирини арҷманд!

Дар солҳои соҳибистиқлолӣ шумораи аҳолии мамлакат аз 5 миллион нафар дар соли 1991 то ба 10 миллион нафар дар моҳи июли соли 2022 афзоиш ёфта-аст, яъне ду баробар зиёд гардидааст.

Барои боз ҳам бехтар намудани сатҳу сифати хизматрасонии тиббӣ ва дастрa-сии аҳоли ба он бунёди муассисаҳои нав, азнавsoзии муассисаҳои мавҷўда ва бо таҷҳизоти муосир мучаҳҳаз гардонидани онҳо зарур мебошад. Бо ин мақсад, танҳо дар ду соли охир аз ҷониби Ҳукумати мамлакат ба муассисаҳои тандурустии кишвар ба маблағи зиёда аз 1 миллиард сомонӣ беш аз 200 номгўй таҷҳизоту дастгоҳҳои муосир дастрас карда ш-удаанд.

Бо вучудӣ он ки дар самти пешгирӣ қардан ва табобати беморон дастоварду пешравиҳои муайян ба назар мерасанд, вале ҳанўз масъалаҳои тарбияи кадрҳо, хусусан дар коллеҷҳои тиббии ҷӣ давлатӣ ва ҷӣ хусусӣ, аз рўи ҳамаи ихтисoсҳо, бо кадрҳои баландихтисoс таъмин намудани муассисаҳои тандурустӣ ва сатҳи хизмат-расонӣ ба аҳоли беҳбудӣ металабанд. Вобаста ба ин, бори дигар хотиррасон менамоем, ки рушди саноати дорусoзӣ аз ҷумлаи масъалаҳои муҳимтарин ме-бошад.

Таи солҳои соҳибистиқлолӣ Ҳуку-мати мамлакат бо мақсади дастгирии занону бонувон ва баланд бардоштани

вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳо ҷиҳати қабу-ли барномаҳои маҳаллӣ қор бо ҷавонон тadbирҳои амалӣ андишида шаванд.

Ҳозирини ғиромӣ!

Рушди устувор ва босуръати мам-лакат, махсусан, амалӣ намудани стра-тегияҳо, барномаҳои дарозмуддат ва миёнамуҳлати кишвар тақозо менамояд, ки заминаҳои ҳуқуқии онҳо сари вақт ва босифат таъмин карда шаванд. Ин вази-фа аз мақомоти ҳуқуқҷодкунанда, пеш аз ҳама аз парламенти кишвар талаб ме-намояд, ки фаъолияти худро ҳамаҷониба тақвият бахшад.

Вазифаҳои дар назди мо қарордош-та тақозо менамоянд, ки фаъолияти Маҷлиси Олӣ ҷиҳати қабули қонунҳои саривақтии мукаммал ва босифат боз ҳам тақвият бахшида шавад. Ин масъала дар навбати худ ҳамкории доимии пар-ламентро бо дигар мақомоти ҳуқуқҷод-кунанда, аз ҷумла бо субъектҳои дорои ҳуқуқи ташаббуси қонунгузорӣ ва татбиқи ҳуқуқ, талаб менамояд.

Бо дарназардошти рушди минбаъдаи муносибатҳои ҷамъиятӣ, таҳқими қафо-латҳои судии субъектҳои ин муносибатҳо зарур аст, ки фаъолияти мақомоти судӣ пайваста таҳқиму тақмил дода шавад.

Бинобар ин, Суди Олӣ ва Суди Олии иқтисодиро зарур аст, ки оид ба барта-раф намудани камбудиву норасоииҳои қойдошта, интиҳобу ҷобаҷогузорию ду-русти кадрҳо, баланд бардоштани сатҳи

тахассусӣ ва омодагии касбии судяҳо тadbирҳои муассир андешанд. Имрўзо гурўҳҳои террористиву экстремистӣ барои даъват ва ҷалб на-мудани шаҳрвандон ба сафҳои худ бо истифода аз технологияҳои муосири иттилоотӣ роҳу усулҳои навро истифода карда, ҷавонони қамтаҷрибаву нооғоҳро бо ғояҳои тундгарой ғумроҳ месозанд. Аз ин лиҳоз, мақомоти дахлдорро зарур аст, ки ҳамоҳангsoзии фаъолиятро дар самти ошқор ва пешгирӣ намудани хавфи хатарҳои террористиву экстремистӣ боз ҳам вусъат бахшида, бо роҳи тақвияти қорҳои фаҳмондадиҳӣ пеши роҳи ғарои-дани ҷавононро ба равияҳои ифротгаро ғирифта, онҳоро дар рўҳияи садоқат ба халқу Ватан ва эҳтиром ба арзишҳои умуминсонӣ тарбия менамояд.

Дар робита ба ин, ҷиҳати пешгирӣ на-мудани ҷиноятҳои хусусияти экстремис-тиву террористидошта ва ҷиноятҳое, ки бо истифодаи технологияҳои итти-лоотиву коммуникатсионӣ содир карда мешаванд, зарур аст, ки Маркази яғонаи иттилоотӣ таъсис дода шавад. Аз ин рў, ба Прокуратураи генералӣ, Қумитаи давлатии амнияти миллӣ ва Ва-зорати қорҳои дохилӣ супориш дода ме-шавад, ки яқҳо бо дигар вазорату идораҳо масъалаи таъсиси маркази зикршуда-ро амалӣ, пешниҳодҳои худро ба Ҳукумати мамлакат манзур намоянд.

Хизмат дар сафи Қувваҳои Мусал-лаҳ барои ҷавонон мактаби ҷавонмардӣ маҳсўб ёфта, дар рўҳияи ватандўстӣ-ву ватанпарварӣ, худшиносиву худогоҳӣ тарбия намудани хизматчиёни ҳарбӣ ва барои онҳо муҳайё намудани шароити хуби хизмат, инчунин, риюяи талаботи оинномаҳои ҳарбӣ муҳимтарин самти сиёсати мудоғифаии кишвар маҳсўб мебад.

Вазъи мураккаби ҷаҳони муосир моро водор менамояд, ки ҷиҳати суръат бах-шидан ба навsoзӣ ва мучаҳҳазгардонии Қувваҳои Мусаллаҳ, баланд бардоштани омодабиҳои ҳарбӣ ва тақвияти иқтидори мудоғифавии кишвар тadbирҳои зарурии иловaгиро амалӣ намоем.

Бинобар ин, Ҳукумати мамлакат, Вазорати мудоғифа ва дигар сохторҳои низоий вазифадор карда мешаванд, ки ҷиҳати баланд бардоштани иқтидори мудоғифавии кишвар Консепсияи мудоғифаи миллиро таҳия ва пешниҳод намоянд.

Вақилони муҳтарам!

Ҳозирини ғиромӣ!

Имрўзо равандҳои геополитикӣ ҳамоно мураккабу пeчида боқӣ монда, боиси афзоиши муҳолифату низоъҳо, шиддат гирифтани рақобат ва талоши кишварҳо барои тавсеаи нуфуз дар минтақаҳои ғуноғуни ҷаҳон гардидаанд.

Ин ҳолат боиси ба миён омадани таҳдиду хатарҳои бесобиқаи амниятӣ гардида, дар қамҷўи, ба сохтори бунёдии муносибатҳои байналмилалӣ таъсири қиддӣ меорад.

Дар чунин шароит Тоҷикистон ба хотири таъмин намудани манфaтҳои миллӣ ва ҳифзи арзишҳои ағнаавиҳои ҳад сиёсати хориҷии мутавозин ва санҷидаро идома медиҳад.

Дар ин замина, давлати мо азм дорад, ки дар асоси сиёсати «дарҳои кушода»-и хориҷии худ робитаҳои дустӣ ва ҳам-кории мутақобилан судманду созандаи дучониба ва бисёрҷонибаро бо ҳамаи кишварҳои ҷаҳон тавсеа бахшида, рушд диҳад.

Соли 2022 Тоҷикистон сисолагии барқарор намудани робитаҳои дипло-матиаширо бо ақсари давлатҳои ҷаҳон таҷлил намуд.

Идомаи робитаҳои фаъол ва рушду таҳқими маҷмўи муносибатҳо бо шаро-кории стратегӣ, ағнаавӣ ва боэътимод самти муҳими сиёсати хориҷии моро ташкил медиҳад.

Дар баробари ин, мо саъю талошро ҷиҳати таъмин намудани рушди устувор ва тақвияти рўҳияи ҳусни ҳамҷаворӣ, эътимод ва дустии пойдор дар минтақаи Осиёи Марказӣ идома медиҳем.

Тоҷикистон ҳамкории худро бо шаро-кории байналмилалӣ, аз ҷумла Созмони Милали Муттаҳид, Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил, Созмони ҳамкории Шанхай, Созмони аҳдномаи амнияти дастаҷамъӣ, Созмони амният ва ҳамқорӣ дар Аврупо, Созмони ҳамкории иқтисодӣ, Созмони ҳамкории исломӣ ва дигар сохторҳои бисёрҷониба ҳаҷмун узви фаъол идома хоисад дод. Дар ин раванд, ҳамкории мо бо сохторҳои байналмилалии молиявӣ ва дигар шарикони рушд дар сатҳи баланд қарор дошта, минбаъд низ густириш дода мешавад.

Тоҷикистон дар оянда низ дар ҳалли масъалаҳои мубрами ҷомеаи байналми-лалӣ, аз қабилӣ мубориза бо терроризм, ифротгарой, ҷиноятқории муташаккили фаромиллӣ, қочоқи силоҳ ва маводи муҳаддир, ҷиноятҳои киберӣ, ҳаҷмунин, мутобиқшавӣ ба пайомадҳои тағйирёбии иқлим ва рағбӣ оқибатҳои он, саҳми босоаз хоҳад дошт.

Мо ҷонибдори ҳалли масъалаҳои байналмилалӣ ва низоъҳои минтақавӣ бо роҳи муқолама ҳастем ва аз тақвияти нақши калидии Созмони Милали Мут-таҳид дар ин раванд пуштибонӣ мекунем.

Боиси қаноатмандист, ки Тоҷикистон дар сатҳи байналмилалӣ ҳаҷмун кишва-ри ташаббусқор дар ҳалли масъалаҳои марбут ба обу иқлим эътироф шудааст.

14-уми декабри соли қорӣ Маҷмаи умумии Созмони Милали Муттаҳид дар бораи «Соли байналмилалии ҳифзи пир-яхҳо» эълон қардани соли 2025 ва 21-уми март ҳаҷмун «Рўзи ҷаҳони пиряхҳо», ки аз ҷониби Тоҷикистон пешниҳод шуда буд, ақидлона қарор қабул қард.

Мувофиқи ин қатънома, дар ҷаҳор-ҷўбаи Созмони Милали Муттаҳид Фон-ди мақсаднокии байналмилалӣ оид ба масъалаҳои ҳифзи пиряхҳо таъсис ёфта, вобаста ба ин мавзўё соли 2025 дар шаҳри Душанбе қонфронси сатҳи баланди Созмони Милали Муттаҳид баргузор мегардад.

Моияи ифтихор ва сарфарозии ҳамаи мост, ки панҷумин ибтиқории ҷаҳонии кишвари мо оид ба масъалаҳои об ва иқ-лим дар миқёси сайёра амалӣ хоҳад шуд. Воқеан, қабули ин қатънома дар миқёси ҷаҳон иқдоми муҳим ва таъриҳӣ буда, тавассути он ҷомеаи ҷаҳонӣ имкон пайдо мекунанд, ки барои ҳифзи бузургтарин манбаъҳои оби ошомиданӣ тadbирҳои муштаракӣ зарурӣ андешад.

Бо истифода аз фурсат, ба тамоми кишварҳо, сохторҳои Созмони Милали Муттаҳид ва дигар ташкилотҳои байнал-милаливу минтақавӣ барои дастгирӣ аз ин ташаббуси Тоҷикистон миннатдорӣ изҳор менамоем.

Бори дигар мардуми шарифи Тоҷикис-тонро ба муносибати қабули ин қарори муҳиму таъриҳии Маҷмаи умумии Соз-мони Милали Муттаҳид самимона табрик меғўям.

Ҳамватанони азии!

Муҳтарам аъзои Маҷлиси миллӣ ва вақилони Маҷлиси намояндагон!

Пешрафту дастовардҳои иқтисодиву иҷтимоии кишвар дар солҳои охир ва мушқилоту масъалаҳои ҳалғаллаби ҳаёти ҷомеа ва давлат ин ҷо баён шуданд ва вазифаҳо барои бартараф намудани онҳо ннз муайян гардиданд.

Таъкид менамоем, ки танҳо саъю талоши содиқонаву софдилона, ҳисси ба-ланди масъулият дар назди халқу Ватан ва иқдому ташаббусҳои созанда моро ба ҳадафҳои олимпиа он наздик мерасонанд.

Бовар дорам, ки мардуми шарифу сарбаланд, ватандўсту ватанпарвар ва қавиродаву заҳматдўсти мо со худай иҷрои ҳама гуна амалҳои нек ва барта-раф намудани тамоми мушқилот меба-роянд, Тоҷикистони азиямонро боз ҳам ободу зебо ва пешрафта мегардонанд ва барои зинадиги аз имрўза бехтар шароит фараҳам меоваранд.

Ҳар яки мо – роҳбарони сохтору мақомоти давлатӣ ва қулли хизматчиёни давлатӣ дар ин ҷода масъулият дорем ва вазифадорем, ки ба халқи азизӣ Тоҷи-кистон софдилову содиқона хизмат кунем. Яъне, мо бояд боз ҳам бештар заҳмат қашем ва барномаҳои созандаву нақшаҳои бунёдқоронаи барои рушди давлат ва ободии Ватан тарҳрезикардаи худро сари вақт ва бо сифати баланд ба ағҷом расонем.

Мо бояд ватандўсту ватанпараст бошем ва ҳаргиз фаромўш насозем, ки эҳсоси гарми ватандўстӣ ва ҳисси ба-ланди миллӣ омилӣ асоситарин ва роҳи муҳимтарини рушди давлат ва ҷомеа мебошад. Яъне, ҳар яки мо бояд минбаъд низ мафҳумҳои «ватандўстӣ» ва «рушд»-ро шиори қору фаъолияти ҳаррўзаи худ қарор диҳем.

Илова бар ин, ҳифзи истиқлолу озо-дии Тоҷикистони маҳбубамон ва дасто-вардҳои он – сулҳу оромӣ, суботи сиёсӣ ва ваҳдати миллӣ бояд қарзи инсонӣ, вазифаи шаҳрвандӣ ва рисолати имонии ҳар як фарди бонангу номус ва ватандў-сту ватанпарастии ҷомеа бошад.

